

Nuorisoneuvoston jäsenten läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuustossa

Kaupunginhallituksen 24.5.2021 § 399 päätöksen mukaisesti Helsingissä kehitetään nuorisoneuvoston valtuustotyöskentelyyn malli, jossa valtuuston puheenjohtaja myöntää nuorisoneuvoston edustajille mahdollisuuden esittää nuorisoneuvoston kannan heidän etukäteen toivomiinsa päätösasioihin.

Valtuustotyöskentelyn malli on Helsingissä uusi. Kuulemista varten hahmoteltiin viisi vaihtoehtoista valtuustoedustuksen mallia.

NUORISONEUVOSTON KUULEMISTILAISUUDET VALTUUSTOPAIKKA-ASIASSA

Kuulemisessa kerättiin nuorisoneuvoston jäsenten näkemyksiä vaihtoehtoisista malleista sekä siitä, miten kaupunginhallituksen päätöksessä mainitut edustajat valitaan, ja miten he valitsevat asiat, joihin nuorisoneuvosto ottaa kantaa valtuuston kokouksissa (aineistona kanslian materiaali).

Kuulemisissa syntyvä aineisto toimitetaan kokonaisuudessaan asiaa valmisteleville kanslian asiantuntijoille.

AIKATAULU JA TYÖSKENTELY

Kuuleminen toteutettiin kahdessa eri tilaisuudessa 5.10.2022 klo 17:00-18:30 ja 25.10.2022 klo 17:00-18.50. Tilaisuudet järjestettiin Kulttuurin- ja vapaa-ajantoimialalla Fredriksbergissä, Konepajankuja 1-3, kokoustila Laituri. Tilaisuuksiin oli myös Teams -etäosallistumismahdollisuus. Nuorisoneuvoston jäsenille on lähetetty tilaisuuksiin sähköpostikutsu. Ensimmäiseen tilaisuuteen osallistui 11 ja toiseen seitsemän jäsentä. Lisäksi nuorisoneuvoston ohjaajat ovat kannustaneet jäseniä osallistumaan aiheesta järjestettyyn verkkokeskusteluun (Padlet –sovellus). Nuorisopalvelusta tilaisuuksiin osallistui nuorisopalvelujen aluepäällikkö, suunnittelija sekä nuorisoneuvoston nuoriso-ohjaaja.

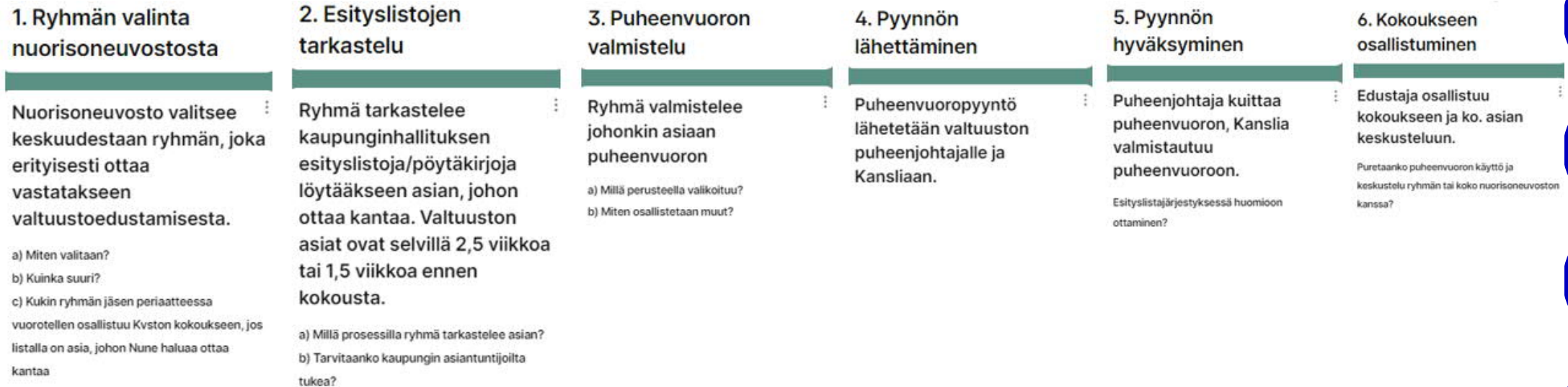
Ensimmäisessä tilaisuudessa esiteltiin valtuustotyöskentelyn vaihtoehtoiset mallit ja kerättiin Padlet sovelluksen (liite 1 ja 2 aineisto kokonaisuudessaan) avulla nuorisoneuvoston jäsenten näkemykset ja kysymykset asiaan. Tilaisuuden jälkeen työskentelyalusta oli avoinna kommentoinnille kahden viikon ajan (19.10.2022 asti).

Toisessa tilaisuudessa nuorisoneuvoston jäsenille esiteltiin heidän näkemyksistä muodostettu kooste, sekä vastaukset edellisessä työskentelyssä esiin nousseisiin avoimiin kysymyksiin. Tämän jälkeen vaihtoehtoisista malleista ja prosessista keskusteltiin ja kirjattiin näkemykset ylös.

Nuorisoneuvostolle esiteltiin seuraavat vaihtoehdot nuorisoneuvoston jäsenten läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuustossa :

- 1) Lautakuntiin verrattava järjestely: valitaan ryhmä, josta vuorollaan osallistutaan ilman rajoituksia tarvittaessa joka kokoukseen
- 2) Edustajalla läsnäolo koko kokouksen, mutta pj:n harkintaan jää kokouksessa, mihin asioihin myöntää puheenvuoron
- 3) Edustaja ilmoittaa etukäteen, mihin asiaan haluaa ottaa kantaa, tähän käytetään puheenvuoro tai puheenvuoroja
- 4) Kokouksen asioiden selvittyä nuorisoneuvosto tai valittu ryhmä arvioi, mihin asiaan he haluaisivat ottaa kantaa, esittävät tämän pj:lle, joka myöntää oikeuden käyttää puheenvuoron tai puheenvuoroja asiassa
- 5) Kokouksen asioiden selvittyä hallinto kutsuu johonkin asiaan nuorisoneuvoston ottamaan kantaa, esittävät tämän pj:lle, joka myöntää oikeuden käyttää puheenvuoron tai puheenvuoroja asiassa

Sekä alustava prosessikuvaus nuorisoneuvoston jäsenten läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuustossa:

Molempiin esityksiin nuorisoneuvoston jäsenet saivat kirjata ja esittää myös muita vaihtoehtoja.

Vaihtoehto 1)

Lautakuntiin verrattava järjestely: valitaan ryhmä, josta vuorollaan osallistutaan ilman rajoituksia tarvittaessa joka kokoukseen

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen:

Hyvää

- Paras vaihtoehto.
- Nuorisoneuvosto saa vapaasti ottaa kantaa valtuuston päätettäväksi tuleviin asioihin.
- Jos kokouksen aikana tulee yhtäkkistä asiaa, joka alkaakin koskettaa nuoria siihen pystytään reagoimaan.
- Malli lisää nuorten todellisia vaikuttamisen mahdollisuuksia ja osallisuutta sekä tukisi kaupungin toimintakulttuurin muutosta lapsiystävällisemmäksi.
- Ainoa näistä malleista, joka oikeasti vie Helsinkiä eteenpäin kohti nuoria arvostavaa päätösilmapiiriä, jossa päätöksiä tehdään avoimesti ja keskustellen.

Huonoa/ratkaistavaa

- Vaihtoehto ei todennäköisesti ole mahdollinen.
- Jos puhututtavissa kohdissa on monella asiaa, voi olla mahdollista että pj priorisoi valtuutettuja eikä nuorten kanta näy.
- Kysymyksenä herää se, että kuinka suuri ryhmä olisi. Ryhmän ei kannata olla liian suuri.

Toisen kuulemisen jälkeen tähän ei tullut kommentteja.

Vaihtoehto 2)

Edustajalla läsnäolo koko kokouksen, mutta pj:n harkintaan jää kokouksessa, mihin asioihin myöntää puheenvuoron

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen:

Hyvää

- Hyvää on, että nuorisoneuvoston edustajalle jää edelleen mahdollisuus reagoida myös kokoustilanteessa tapahtuneisiin yllätyksiin.

Huonoa/ratkaistavaa

- Huonoa on, että nuorten äänen kuuluminen jää valtuuston puheenjohtajan mielipiteen varaan. Jos puheenvuoro ei ole selkeästi ohi aiheen, se tulisi sallia.
- Tämä malli olisi vain läsnäolo-oikeus, ei puheoikeus.

Toisen kuulemisen jälkeen tämä vaihtoehto koettiin toiseksi parhaaksi (ensimmäinen vaihtoehto koettiin, että se ei todennäköisesti ole mahdollinen). Mallissa hyvää on se, että kokouksessa asiat voidaan ottaa esille spontaanisti, asioihin pystytään reagoimaan ja puheenvuoroa voi pyytää vaikka asiat eivät liittyisi suoraan nuoriin. Pohdittiin, onko nuorisoneuvoston puheenvuoropyyntö verrattavissa valtuutetun puheenvuoropyyntöön - pitääkö valtuutetuille aina antaa puheenvuoroja vai voidaanko puheenvuoropyyntö evätä, ja jos niin miksi. Nousi pelko siitä, että annetaanko nuorille puheenvuoroa.

Esiin nousi, että kokouksiin valmistautuminen jää joskus kiireen takia vähemmälle. Etukäteen valmistautuminen yhdessä nuorisoneuvoston kanssa saattaisi vähentää edustajan paineita valtuustossa ja edustajalla olisi ehkä varmempi olo valmistautuneena mennä valtuustoon. Käytettiin puheenvuoro siitä, että valtuustotilanne on kovin stressaava ja valmistautuminen saattaisi auttaa.

Kommentti ”valtuustossa puhutaan kaikkien nuorten äänellä, ei vain nuorisoneuvoston äänellä, silloin tämä vaihtoehto takaa sen, että voidaan puhua kaikkien nuorten äänellä.” Esille nousi myös huomio siitä, että koska valtuuston kokoukset ovat julkisia, tällöin nuorisoneuvoston jäsenet voivat seurata kokousta ja näin kontrolloida puheenvuoroja, ”isoveli valvoo”.

Vaihtoehto 3)

Edustaja ilmoittaa etukäteen, mihin asiaan haluaa ottaa kantaa, tähän käytetään puheenvuoro tai puheenvuoroja

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen:

Hyvää

- Hyvää on läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen

Huonoa/ratkaistavaa

- Nuorisoneuvoston tulisi päättää jokaisesta valtuuston listasta ja valmistella puheenvuorot niihin erikseen. Aiheuttaa paljon lisätyötä eikä varmaa saisiko puheenvuoron
- Eri kokousrytmi valtuuston kanssa (nune kerran kuussa) aiheuttaa vaikeuksia
- Valtuuston pj:n valta päättää mihin asioihin myöntää puheenvuoron. Millä perusteella päätös tehdään?
- Ei voi spontaanisti haastaa, kommentoida tms. kokouksen aiheita ja puheenvuoroja
- Olisiko päätös yksittäisten puheenvuorojen myöntämisestä ennen kokousta hallintopäätös?
- -> hp: vastaus: *Puheenvuoropäätös on kokouksen johtamista, se ei ole muutoshakukelpoinen hallintopäätös*

Toisen kuulemisen jälkeen koettiin, että on hankala toteuttaa, eikä toimi. Ennakkoon pitäisi ilmoittaa mitä haluaa sanoa, ja keskustelun alkaessa saattaa asiaan tulla uusia näkökulmia jota kokousaineistossa ei ole ollut. Lisäksi etukäteen valmistelu tuo paljon lisätyötä, koska kantaa pitäisi valmistella todennäköisesti paljon enemmän. Huomiona nousi esiin ”kun puhutaan edustajasta, tuo mieleen sen, että sitä hoitaa vain yksi ihminen - vaikuttaa siltä, että siitä muodostuisi enemmän edustajalähtöinen kuin asialähtöinen”. Todettiin, että jäykkä – koska edustajan pitää etukäteen ilmoittaa mihin haluaa ottaa kantaa. Todettiin, että kuitenkin parempi kuin vaihtoehto 5.

Vaihtoehto 4)

Kokouksen asioiden selvittyä nuorisoneuvosto tai valittu ryhmä arvioi, mihin asiaan he haluaisivat ottaa kantaa, esittävät tämän pj:lle, joka myöntää oikeuden käyttää puheenvuoron tai puheenvuoroja asiassa

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen:

Hyvää

- Tämä on ehkä toteutettavissa olevista vaihtoehdoista (ellei 1 voi toteuttaa) paras.
- Nuorisoneuvoston keskuudestaan valitsema asiantunteva ryhmä valitsee aiheet ja ottaa niihin kantaa.
- Paras kompromissi täyden läsnäolo- ja puheoikeuden ja ei minkään välillä.

Huonoa/ratkaistavaa

- Puheenvuorojen myöntäminen yksi kerrallaan kuluttaa enemmän aikaa ja lisää enemmän työtä sekä edustajalle että nuorisoneuvostolle, samoin kanslialle

Toisen kuulemisen jälkeen. Nähtiin, että tämä vaihtoehto 4 on vaihtoehdon 2 kanssa sama, mutta tässä puheenvuoro pitää pyytää etukäteen, vaikka pj:lla sama harkinta. Kuitenkin vaihtoehto 2 jättäisi enemmän spontaaniutta puheenvuoroihin.

Mallista nousi suuri huoli siitä, että kokouksessa nuorten puheenvuoro saattaa mennä ohi, koska kokoustilanteessa asioista puhutaan pitkään ja asiat saattavat muuttua. Mallissa on annettu mahdollisuus valmistua vain yhteen kohtaan ja nuorten puheenvuoro, se mihin haluaa ottaa kantaa, on jouduttu etukäteen miettimään.

Kommenttina ”mikä etu siinä, että päädyttäisiin sellaiseen malliin, jossa nuorisoneuvosto on paikalla, mutta kokouksessa esiin nousseisiin asioihin nuorisoneuvoston edustaja ei voi ottaa kantaa - vaikka asia koskisi juuri nuorten asioita - kun hallintosääntö ei anna tähän mahdollisuutta”.

Vaihtoehto 5)

Kokouksen asioiden selvittyä hallinto kutsuu johonkin asiaan nuorisoneuvoston ottamaan kantaa, esittävät tämän pj:lle, joka myöntää oikeuden käyttää puheenvuoron tai puheenvuoroja asiassa

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen:

Esitetyssä vaihtoehdossa ei nähty mitään hyvää.

Huonoa/ratkaistavaa

- Kovin rajoitettua, kaipaa suunnittelua aika paljon.
- Huonoin vaihtoehdoista. Hallinnolla ei tulisi olla mitään sananvaltaa siihen, miten nune puhevaltaansa käyttää.
- Nuorisoneuvoston kanta ei pääse näkyviin välttämättä kaikissa kohdissa, joissa se olisi toivottavaa, koska kommentoitavat kohdat on annettu etukäteen.

Toisen kuulemisen jälkeen tämä vaihtoehto rajattiin heti pois.

6) Muita huomioita/kysymyksiä

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen:

- Jos valtuuston puheenjohtaja "myöntää" etukäteen nuorisoneuvoston edustajalle läsnäolo- ja puheoikeuden, tulee siitä muutoksenhakukelpoinen hallintopäätös?
-> *hp:n vastaus: Läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen kirjoitettaisiin todennäköisesti hallintosääntöön kansliapäällikön tehtäväksi. Kp tekisi yleisen päätöksen, joka olisi muutoshakukelpoinen, mutta joka kokoukseen ei tehtäisi mitään yksittäisiä päätöksiä.*
Hallintosääntöön esimerkiksi: "Kansliapäällikkö voi päättää, että nuorten vaikuttamiselimen valitsemalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus muissakin kaupunginvaltuustossa käsiteltävissä asioissa." Sitten kansliapäällikkö päättäisi, miten asia menisi. Se olisi muutoshakukelpoinen, mutta sitten kun Nune sinne valitsisi jäseniään jonkun sovituksen mukana, ei se olisi enää hallintopäätöksentekoa.
- Nuorisoneuvostolla tulisi olla oikeus reagoida myös spontaanisti kokouksissa, koska monet asiat saattavat nopeasti kääntyä osoittamaan enemmän nuoria, ja jos nuorisoneuvosto ei ole valmiiksi osannut ottaa puheenvuoroa, ei tällöin nuorisoneuvosto voi reagoida asiaan mitenkään.
- Nuorisoneuvostolta tulee ehdottomasti pyytää lausuntoa silloin kun esitys puhe- ja läsnäolo-oikeudesta on valmis, ellei joku aikaisemmin.
- Mikä on puhe- ja läsnäolo-oikeuden valmistelun aikataulu? Mitkä jatkostepit? Suoraan hallintosääntöä muuttamaan vai ensin linjaukset?
-> *kp:n vastaus: Paljon stepit riippuvat Kh:n esittelijästä eli Kp:stä. Jos saavutetaan sellainen näkemys, että suoraan hallintosääntömuutos asiana voidaan hommaa viedä eteenpäin, voidaan niin edetä ja se on nopeampaa kuin ensin esitellä Kh:lle sen toissa kesänä tehdyn palautuspäätöksen jälkeisesti vain jotain periaatteita. Ei ehtine tänä vuonna valtuustoon, vaikka etenimme yksituumaisesti. Kvsto kokoontuu viimeisen kerran 7.12.2022, jolloin esityksen tulisi olla valmis marraskuun alussa. Menisi siis ainakin tammikuun puolelle.*
- Lausunto Suomen Nuorisovaltuustojen Liitosta?

Toisen kuulemisen jälkeen keskustelussa nousi esille huoli ja riski, että päätyi nuorisoneuvosto mihin tahansa ratkaisuun, puheenjohtaja voisi olla myöntämättä nuorille puheenvuoroa.

Tärkeimmiksi kriteereiksi asioista jotka mallisissa tulisi toteutua ovat:

- kokoustilanteessa saisi ottaa spontaanisti puheenvuoron. Perusteluina esitettiin, että asialistat ovat usein pitkiä ja asiat vaativat perehtymistä, ja usein asiat vasta ymmärtää kun esittelijä avaa ja esittelee asian. Lisäksi kokouksen aikana saattaa syntyä huomioita, joihin ei ennalta voi valmistautua.
- Puheenvuorojen saaminen pitäisi olla selkeää, miksi puheenvuoron saa tai miksi ei saa. Käytiin keskustelua, että puheenjohtajalla on kaikissa malleissa nuorten mielestä liikaa valtaa. Kyseenalaistettiin, että miksi ylipäättäen on eri malleja, koska valta on valtuuston puheenjohtajalla vrt. diktatuuriin. Nostettiin esille huoli siitä, että nuorten ääntä, puheenvuoropyyntöä ei huomioida eikä arvosteta ja pj ei anna nuorelle puheenvuoroa

Nousi kysymys, että mitä jos nuorisoneuvosto toivoo, että voimme ottaa kantaa kaikkiin asioihin. **Voiko ehdotuksena olla malli, jossa nuorisoneuvosto on toivonut voivansa ottaa kantaa kokouksessa spontaanisti esiin tulleisiin asioihin.**

Tässä nuorisoneuvoston jäsen viittasi hallintosäännön kohtaan, jossa mainitaan, että valtuutetut ja muut keskusteluun osallistumaan oikeutetut henkilöt voi halutessaan pyytää puheenvuoroa – nähtiin, että nuorisoneuvosto pitäisi rinnastaa samaan asemaan. Kysyttiin, koskeeko nuorisoneuvoston jäseniä nämä säännöt?

Nuorisoneuvoston jäsenten läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuustossa

prosessikommentit:

Ryhmän valinta nuorisoneuvostosta

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen

- Nuorisoneuvosto valitsee keskuudestaan vaaleilla
- Nuorisoneuvoston puheenjohtajisto tai lautakuntaedustajien keskuudesta yksi / lautakunta osallistuisivat viranpuolesta valtuuston työskentelyyn

Toisen kuulemisen jälkeen yksimielisesti päädyttiin siihen että **nuorisoneuvosto valitsee keskuudestaan vaaleilla**. Perusteluina; tällöin tasavertainen mahdollisuus kaikilla, puheenjohtajilla ja lautakuntaedustajilla jo nyt paljon töitä. Todettiin, että samanaikaisesti ei saisi olla useita rooleja. Ehdotettiin, että nuorisoneuvoston kokouksessa voitaisiin esittää edustajat tuleviin valtuustokokouksiin, tällöin useammalla olisi mahdollisuus päästä valtuustoon. Kommentoitiin, että saattaa näyttää valtuustossa rikkonaiselta esiintymiseltä ja että nuorisoneuvoston kokouksissa henkilöäänestyksiin kuluu paljon aikaa. Nähtiin, että pysyvää edustusta puoltaa se, että ehtisi oppimaan asioita ja menettelytapoja ja tuntemaan valtuutettuja. Esiin nousi myös, että voisiko valinta olla puoleksi vuodeksi, vaihto kesä kautena.

Ryhmän koko ja edustus

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen

- 4 (2+2) edustajan ryhmä , 3-5 edustajan ryhmä, 3-4 edustajan ryhmä tai nuorisoneuvosto itse päättää ryhmän koon
- Kaksi edustajaa samaan aikaan
- Vuorotellen, mutta ryhmä saa itse miettiä
- Jos lautakuntaedustajat osallistuvat valtuuston kokouksiin, niin silloin se lautakuntaedustaja, mitä toimialaa asia koskettaa

Toisen kuulemisen jälkeen päädyttiin siihen, että **kaksi edustajaa samaan aikaan**. Koettiin, että valtuustotilanne on jännittävä ja on tilanne on inhimillisempi kun paikalla on kaksi nuorta samaan aikaan.

Esityslistojen tarkastelu

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen

- Kaupunginhallituksen päätökset kaupunginvaltuustolle esitettävistä asioista tiedoksi nuorisoneuvostolle välittömästi.
- Kokouksen edustaja tarkastelee ja keskustelee asiasta ryhmässä
- Jos on valittu ryhmä, ryhmän jäsenet käyvät kokouksen asialistat läpi ja nostavat ylös kohdat joihin haluaa kommentoida. Voisivat käydä keskenään myös keskustelua ja valita asiakohdat. Kun kohdat valittu, niin kommenttikierrokselle nuorisoneuvostoon ilman varsinaista kokoustakin.
- Edustajille lähetetään kaupunginhallituksen (tai tarkastuslautakunnan) esitykset valtuustolle, jolloin edustajat valitsevat asiat.
- Kaupungin asiantuntijat auttavat pyydettäessä.
- Ryhmä kokoontuu ennen valtuuston kokousta ja tarvittaessa pyytää apua kaupungin asiantuntijoilta.

Toisen kuulemisen jälkeen todettiin, että esityslistat ovat julkisesti nähtävillä samaan aikaan kuin valtuuston jäsenilläkin. Todettiin, että toimiala-asiantuntijat pystyvät neuvomaan toimialan asioissa, myös esityslistan valmistelijoille voi soittaa ja pyytää lisätietoja. Esille nousi myös lautakuntakummi –asia joka ei ole edennyt suunnitelmien mukaisesti.

Puheenvuoron valmistelu

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen

- Ryhmä valmistaa, mutta vastuu kokoukseen osallistuvalla henkilöllä.
- Valikoituu siten, että kokoukseen menevä edustaja päättää.
- Asia johon puheenvuoro halutaan valmistella käydään yhdessä läpi ja puhuja muun ryhmän tuella valmistelee puheenvuoron. Asia josta puheen vuoro valmistellaan olisi myös hyvä tuoda esille nuorisoneuvostolle kommentoitavaksi ja heidän pointtejaan otettaisiin huomioon puheenvuoroa valmistellessa.
- Ryhmä valitsee asiat, joiden voidaan katsoa olevan merkityksellisiä nuorille. Asioiden ei tarvitse liittyä pelkästään nuoriin.
- Muut osallistetaan keskustelun pääpointteihin, puheenvuoronhan tulee sopia itse puhujan suuhun.

Toisen kuulemisen jälkeen esityslistojen tarkastelusta ja puheenvuorojen valmistelusta ideoitii; Valtuuston esityslistan julkaisun jälkeen nuorisoneuvoston valtuustoedustajat teams:ssä vinkkaa esityslistasta ja kannustaa jäseniä ottamaan kantaa esityslistan asioihin puheenvuoron valmistelua varten.

Pyynnön lähettäminen

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen

- Kyseisen mallin myötä pakollinen, mutta käytännössä sähköpostiviesti tms dokumentti (jossain mallissa nuorisoneuvoston muistionote) jossa ilmoitetaan asiat jossa puheenvuoroa halutaan.
- Kommentteina; ”monimutkainen reitti” ja ”järjetön”

Toisen kuulemisen jälkeen nousi huoli jos siitä, että pyynnot hukkuvat sähköposteihin. Todettiin, että systeemin pitää olla toimiva ja varma.

Pyynnön hyväksyminen

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen

- Esityslistajärjestyksessä nuorten asiat olisivat peräkkäin.
- Kommenttina; ”byrokraattinen”

Kokoukseen osallistuminen (lisäkysymyksenä; puretaanko puheenvuoron käyttö ja keskustelu ryhmän tai koko nuorisoneuvoston kanssa)

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen

- Ensisijaisesti puretaan nuorisoneuvoston edustajien kanssa, mutta käsitellään myös koko nuorisoneuvoston kanssa.

Toisen kuulemisen jälkeen todettiin, että valtuustossa käsitellyt asiat käydään (lautakuntakuulumisten tapaan) läpi nuorisoneuvoston kokouksissa.

Ensimmäisen kuulemisen jälkeen muita huomioita prosessista

- Keskusteluun osallistumisen tulee käsittää koko asiaa käsittelevään keskusteluun osallistumisen, ei vain yhden puheenvuoron myöntämistä.
- Nuorisoneuvoston tulee saada puhua (kuntalain mukaisesti) kaikista kuntalaisiin liittyvistä asioista, kuten esim. kunnallisveroprosentista. Asioiden ei tarvitse liittyä mitenkään suorasti nuoriin.
- Nuorisoneuvoston jäsen voisi saada aina (tai aikaisemmin esim 20 jälkeen) taksikortin käyttöönsä, jotta aikaa ei kulu illalla julkisessa liikenteessä istumiseen.
- Kuitenkin 18-19-vuotiaat nuorisoneuvoston jäsenet voi tulla valituksi ihan valtuutetuksi ja he joutuvat siellä istumaan loppuun saakka, lähtökohtaisesti sellaiset ketkä sinne pystyvät menemään tulevat valituksi.
- Nuorisoneuvoston edustajat Ahjoon (myös lautakunnissa mielellään)
- Lautakuntakummien rooli

Toisessa kuulemisessa tähän ei tullut kommentteja.

Lopuksi todettiin, että kuulemismateriaali toimitetaan nuorisoneuvostolle ennen kansliaan toimittamista.

Vaihtoehtojen arviointi Padlet:ssa

- Lisää kommenttisi aina painamalla + kuvaketta
- Kerro omin sanoin, mikä vaihtoehtoista olisi mielestäsi **hyvää**, mikä **huonoa**.
- Voit halutessasi antaa muiden kommentteille 1-5 tähteä, sekä kommentoida
- Kaikki kommentit ovat anonyymeja
- Kommentointi on auki 19.10.2022 asti

The screenshot shows a Padlet board with six cards, each representing an alternative option for a meeting. Each card includes a title, a description, and a rating section with a star icon and a 'Lisää kommentti' button.

- Vaihtoehto 1.** Lautakuntiin verrattava järjestely. Valitaan ryhmä, josta vuorollaan osallistutaan ilman rajoituksia tarvittaessa joka kokoukseen. Rating: 1 star.
- Vaihtoehto 2.** Nuorisoneuvoston edustajalla läsnäolo koko kokouksen, mutta pj:n harkintaan jää kokouksessa, mihin asioihin myöntää puheenvuoron.
- Vaihtoehto 3.** Nuorisoneuvoston ilmoittaa etukäteen, mihin asiaan haluaa ottaa kantaa, tähän käytetään puheenvuoro tai puheenvuoroja.
- Vaihtoehto 4.** Kokouksen asioiden selvittyä nuorisoneuvosto / valittu ryhmä arvioi, mihin asiaan he haluaisivat ottaa kantaa, esittävät tämän pj:lle, joka myöntää oikeuden käyttää puheenvuoron tai puheenvuoroja asiassa.
- Vaihtoehto 5.** Kokouksen asioiden selvittyä hallinto kutsuu johonkin asiaan nuorisoneuvoston ottamaan kantaa, nuorisoneuvosto esittää asian pj:lle, joka myöntää oikeuden käyttää puheenvuoron tai puheenvuoroja asiassa.
- Oma vaihtoehtosi** Jos haluat esittää muuta toteutustapaa vaihtoehtojen 1.-5. ulkopuolelta, kuvaile ehdotuksesi alle!

<https://padlet.com/kiitolaukkanen/f1k7hxrqjfmfbfwop>

Prosessikuvauksen kommentointi Padlet:ssa

- Lisää kommenttisi aina painamalla + kuvaketta
- Voit halutessasi antaa muiden kommentteille 1-5 tähteä, sekä kommentoida
- Kaikki kommentit ovat anonyymeja
- Kommentointi on auki 19.10.2022 asti

Johanna Laukkanen • 16 minuuttia
Nuorisoneuvoston jäsenten läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuustossa: Prosessikuvaus
 Lisää kommenttisi aina painamalla + kuvaketta. Kommentit ovat anonyymeja. Kommentointi on auki 19.10. asti.

1. Ryhmän valinta nuorisoneuvostosta	2. Esityslistojen tarkastelu	3. Puheenvuoron valmistelu	4. Pynnön lähettäminen	5. Pynnön hyväksyminen	6. Kokoukseen osallistuminen	Muita huomioitasi prosessista
Nuorisoneuvosto valitsee keskuudestaan ryhmän, joka erityisesti ottaa vastatakseen valtuustuedustamisesta. a) Miten valitaan? b) Kunka suuri? c) Kukin ryhmän jäsen periaatteessa vuorotellen osallistuu Kvston kokoukseen, jos listalla on asia, johon Nune haluaa ottaa kantaa	Ryhmä tarkastelee kaupunginhallituksen esityslistoja/pöytäkirjoja löytääkseen asian, johon ottaa kantaa. Valtuuston asiat ovat selvillä 2,5 viikkoa tai 1,5 viikkoa ennen kokousta. a) Millä prosessilla ryhmä tarkastelee asian? b) Tarvitaanko kaupungin asiantuntijoilta tukea?	Ryhmä valmistele johonkin asiaan puheenvuoron a) Millä perusteella valikoituu? b) Miten osallistetaan muut?	Puheenvuoropyyntö lähetetään valtuuston puheenjohtajalle ja Kansliaan.	Puheenjohtaja kiittää puheenvuoron, Kanslia valmistautuu puheenvuoron. Esityslistajärjestyksessä huomioon ottaminen?	Edustaja osallistuu kokoukseen ja ko. asian keskusteluun. Puretaanko puheenvuoron käyttö ja keskustelu ryhmän tai koko nuorisoneuvoston kanssa?	
Arvioi Lisää kommentti	Arvioi Lisää kommentti	Arvioi Lisää kommentti	Arvioi Lisää kommentti	Arvioi Lisää kommentti	Arvioi Lisää kommentti	

<https://padlet.com/kiitolaukkanen/f1k7hxrqjfmfwop>